

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118341624
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:6118341624.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného spoločnosťou Tomáš Kušnir, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému: Y. T., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom R. V. XXXX/X, S., o zaplatenie 1.505,57 € s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 16Csp/8/2019-128 zo dňa 6. novembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie ponecháva nedotknutým vo výroku (I.) o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu 1.074,86 € spolu so špecifikovaným úrokom z omeškania a vrátane určenej lehoty splatnosti.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti potvrdzuje.

Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.074,86 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 378,49 € od 6.10.2015 do zaplatenia, zo sumy 168,68 € od 4.11.2015 do zaplatenia, zo sumy 144,40 € od 4.12.2015 do zaplatenia, zo sumy 145,43 € od 31.12.2015 do zaplatenia, zo sumy 124,98 € od 4.2.2016 do zaplatenia a zo sumy 112,88 € od 4.3.2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že dňa 20.12.2014 uzatvoril právny predchodca žalobcu (Slovak Telekom, a.s.) so žalovaným zmluvu o poskytovaní elektronických služieb, ktorá (zmluva) má charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zároveň toho istého dňa uzatvorili dodatok, na základe ktorých bol žalovanému poskytnutý program služieb Happy XL NAJ (aktivačný poplatok 10 eur) s dobou viazanosti 24 mesiacov, mobilný telefón iPhone 6 PLUS 128GB za akciovú kúpnu cenu 49 eur, pri neakciovej maloobchodnej cene 999 eur.

3. Následne okresný súd konštatoval, že právny predchodca žalobcu si svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy náležite plnil, žalovaný však za poskytnuté služby riadne a včas úhrady neplatil. Nakoľko zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21.6.2017 došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania na žalobcu, zaviazal žalovaného k zaplateniu náhrady za poskytnuté služby v sume 1.074,86 €.

4. Žalovaný sa nezaplatením ceny za poskytnuté služby riadne a včas dostal do omeškania so zaplatením peňažného záväzku, preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj uplatnený úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne z priznanej istiny.

5. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, súd prvej inštancie zdôraznil, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili pre tlač dodatku k zmluve bez možnosti voľby jej prijatia alebo odmietnutia. S ohľadom na charakter dojednania a jeho začlenenia v texte právneho úkonu - dodatku zmluvy - nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností) avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť. Žalobca právo na zmluvnú pokutu odvíja od ustanovenia § 544 ods. 1 Obč. zák. a od uzavretých spotrebiteľských zmlúv, ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. V žiadnom prípade teda podľa okresného súdu nemožno tvrdiť, že sa jedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 OZ). Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, keďže sa jedná o štandardnú typovú zmluvu, a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s chartou základných práv Európskej únie (článok 98), podľa ktorého v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky štátov je zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa a preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov, aby neprimerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Právny predchodca žalobcu ako osoba podnikajúca na trhu elektronických komunikácií má odbornú prevahu nad spotrebiteľmi, ktorým svoje služby poskytuje a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľom sa bude správať s náležitou odbornou starostlivosťou. Dojednaná zmluvná podmienka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože nie je možné akceptovať stav, v rámci ktorého jedna zo zmluvných strán zneužíva svoje postavenie na to, že diktuje spotrebiteľovi zmluvné podmienky, ktoré spotrebiteľ buď bezvýhradne prijme alebo s ním dodávateľ neuzavrie zmluvu. Spotrebiteľ má objektívne iba veľmi nejasnú predstavu o obsahu zmluvných podmienok a to aj vzhľadom na komplikovanú slovnú formuláciu a množstvo zmluvných dojednaní, ktorých obsah spotrebiteľ nie je ani schopný v krátkom čase pochopiť a zväžiť. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Obč. zák. je preto takéto dojednanie neplatné. Z neplatnej zmluvnej podmienky tak nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť.

6. Súd prvej inštancie ďalej argumentoval, že už viackrát bolo právoplatne rozhodnuté (napr. rozs. KS PO sp. zn. 15Co4/2018 zo dňa 28.2.2019 a iné) o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorou bola dohodnutá zmluvná pokuta v pevnej, ako i čiastočne regresívnej výške bez ohľadu na charakter a závažnosť porušenia povinnosti, čo je, s poukazom na § 53 a) ods. 1 Obč. zák. taktiež dôvodom nepriznania tohto čiastkového nároku.

7. Podľa názoru okresného súdu z dojednania predmetnej zmluvnej pokuty nie je ani jednoznačne jasné a zrozumiteľné, pre prípad porušenia ktorej zmluvnej povinnosti je žalovaný povinný zaplatiť zmluvnú pokutu. Z tohto dôvodu ide zároveň o neplatné dojednanie pre jeho neurčitosť v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zák. Dodal, že nie je možné znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo slúžiace k zníženiu neprimeranej zmluvnej pokuty sa uplatňuje v iných právnych vzťahov ako spotrebiteľských

8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu čistého procesného úspechu - 42,80 %.

9. Proti tomuto rozsudku, čo do zamietajúcej časti, podal odvolanie žalobca a domáhal sa jeho zmeny v podobe vyhovenia žalobe v zamietajúcej časti, alternatívne zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Odvolateľ poukázal na ust. § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého si môžu strany pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať zmluvnú pokutu, ktorú je účastník, ktorý poruší zabezpečenú povinnosť, povinný zaplatiť aj vtedy, keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Nie je pri tom významné, či ide o porušenie povinnosti splniť záväzok riadne a včas alebo ide iba o čiastkové nesplnenie nejakej povinnosti. Účelom zmluvnej pokuty je v prvom rade donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta teda predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nesplní svoju zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie, t.j. pokutu.

11. Nadväzne žalobca argumentoval, že jeho právny predchodca a žalovaný si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti, ktorý je definovaný v bode 3. Dodatku. Záväzok účastníka riadne a včas platiť cenu za poskytovanie služieb je definovaný aj v ods. 1 písm. b) Dodatku. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením faktúr za služby poskytované

právnym predchodcom žalobcu, čo je zrejme aj z uplatneného nároku, ktorého prevažnú časť predstavujú neuhradené faktúry za poskytnuté služby. Z uvedeného je zrejme, že žalovaný porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvné dohodnuté protiplnenie, t.j. neuhrádzal faktúry vystavené za poskytnuté služby riadne a včas. Zároveň žalovaný uvedenú skutočnosť nijakým spôsobom nerozporoval a ani nepreukázal, čo však súd vôbec nezohľadnil, hoci samotný súd konštatuje dôvodnosť žalobcom uplatňovaného nároku na základe predložených listinných dôkazov. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia absolútne nereflektuje požiadavku ust. § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí“. Naopak, súd pristúpil k výkladu predmetného ustanovenia a hodnoteniu predmetnej podmienky v čisto všeobecnej rovine, keď sa nezaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, t.j. skutočne nárokovaná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy, časové obdobie, v ktorom bol žalovaný v omeškaní, závažnosť porušenia povinnosti a pod.

12.V danej spojitosti odvolateľ zdôraznil, že zmluvná pokuta v prvom rade plní prevenčnú (zabezpečovaciu) funkciu, čo znamená že čelí porušeniu povinnosti. Ďalej plní reparačnú (uhradzovaciu) funkciu a taktiež predstavuje sankciu pre toho, kto porušil povinnosť. Zabezpečovaciu funkciu plní zmluvná pokuta len tým, že hrozba majetkovej sankcie motivuje dlžníka, aby včas a riadne splnil zmluvnú povinnosť. Dohoda o zmluvnej pokute má povahu dohody o paušalizovanej náhrade škody (veriteľ nemusí preukazovať, či mu škoda vznikla, ani to, že vznikla v určitej výške). Preto žalobca zastáva názor, že spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, a to práve s ohľadom na to, že žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zmluvnou pokutou si žalobca zabezpečuje zároveň návratnosť poskytnutej zľavy o stanovenej cene poskytovanej služby alebo navrátených zariadení, ktoré boli žalovanému poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Základ výšky zmluvnej pokuty uvedený v zmluve, resp. Dodatku, ktorý v závislosti od počtu dní omeškania klesá, teda zohľadňuje zľavnenú cenu a v prípade predčasného ukončenia zmluvného vzťahu v dôsledku porušenia povinnosti zabezpečiť návratnosť prostriedkov investovaných právnym predchodcom žalobcu do poskytnutej zľavy. Žalovanému bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 430,71 eur so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bol žalovaný ešte pripojený

13.Napokon sa žalobca nestotožnil ani s odôvodnením, v zmysle ktorého súd posúdil zmluvnú pokutu ako nejasnú či neurčitú, nakoľko z tabuľky č. 1 Dodatku jasne vyplýva, z čoho sa zmluvná pokuta bude počítať a akým spôsobom. Uvedené je vyjadrené vo vzorci výpočtu zmluvnej pokuty v ods. 3 Dodatku, ktorý je absolútne jasný a určitý.

14.Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

15.Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná (neúspešná) strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP (z tohto titulu nedotknutým ponechal odvolaním nenapadnutý výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu 1.074,86 € spolu so špecifikovaným úrokom z omeškania a vrátane určenej lehoty splatnosti) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

16.S ohľadom na obsah predstretého opravného prostriedku je zo strany odvolacieho súdu nevyhnutné poukázať na principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP).

17.Z konštatovaného nadväzne vyplýva, že odvolací súd nemôže nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmavať rozhodnutie na základe iných, než stranou sporu v odvolaní vznesených, konkrétnych námietok.

18.V okolnostiach súdenej veci je z takto vymedzeného (a určujúceho) hľadiska evidentné, že súd prvej inštancie vyslovil/pomenoval niekoľko samostatných dôvodov (tak ako sú opísané/vymedzené v bodoch 5 až 7 tohto odôvodnenia) zamietnutia žaloby v časti o priznanie zmluvnej pokuty, avšak odvolateľ v rámci predstretého opravného prostriedku reaguje len na niektoré/časť z nich. Žalobca

síce veľmi rozsiahlo (často duplicitne) a zbytočne opisuje všeobecne správne a známe pojmové znaky a funkcie inštitútu zmluvnej pokuty, úplne však rezignuje na vznesenie konkrétnej/akejkoľvek protiargumentácie voči jednému zo samostatných dôvodov zamietnutia predmetného nároku a to (bod 6 tohto odôvodnenia) tvrdeniu okresného súdu, že súdy Slovenskej republiky už právoplatne vyslovili neprijateľnosť predmetnej zmluvnej podmienky, ktorou bola dohodnutá zmluvná pokuta, čo samo osebe zakladá - § 53 a) ods. 1 Obč. zák. - dôvod jeho nepriznania.

19. Nadväzne je z hľadiska procesnej ekonomie nadbytočné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami (t.j. ďalšími dôvodmi zamietnutia nároku na zmluvnú pokutu), nakoľko takáto procesná situácia - nepopretie niektorého/jedného zo samostatných dôvodov zamietnutia žaloby - nevyhnutne vedie k procesnému neúspechu odvolateľa. Inými slovami, pokiaľ odvolateľ/žalobca relevantne, resp. vôbec, nespochybnil záver o nedôvodnosti nároku na zmluvnú pokutu, je posudzovanie existencie/danosti aj ďalších/iných dôvodov zamietnutia žaloby bezpredmetné/bezvýznamné.

20. Konštatované viedlo odvolací súd k potvrdeniu napadnutého meritórneho výroku.

21. Závislý výrok o aplikácii princípu pomerného úspechu vo vzťahu k trovám prvoinštančného konania nebol žiadnou zo sporových strán osobitne spochybnený, zodpovedá však relevantným procesným okolnostiam.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu vznikla povinnosť nahradiť protistrane odvolacie trovy v plnom rozsahu. Žalovanému však v súvislosti s predmetným odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli. Z tohto dôvodu odvolací súd súhrnným výrokom nepriznal predmetný procesný nárok žiadnej zo sporových strán.

23. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštanície alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštanícii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.